

Kovai Melinda

Lélektan és politika

Pszichotudományok a magyarországi
államszocializmusban 1945–1970

A könyv az ember belső világára irányuló tudományos szakértelem, a pszicho-tudományok (pszichiátria, pszichoterápia, pedagógia, munkalélektan stb.) magyarországi történetét dolgozza fel az államszocializmus első két évtizedére koncentrálna.

Talán köztudott, hogy Magyarországon az alkalmazott pszichológia legtöbb szakterületét a sztálini időkben szinte teljesen felszámolták; az 1956 utáni újraintézményesülési folyamatokat, a pszichológusok szakmai identitásától, értelmiségi szerepeitől a tudományos-terápiás közegek szerkezetéig szintén alapjaiban határozta meg a korszak politikai klímája. A XX. századi magyar pszichológia történetéről eddig mégsem készült átfogó tudományos elemzés, a téma társadalomtörténeti-szociológiai feldolgozása pedig teljes mértékben hiányzik. A kötet erre tesz kísérletet: elsősorban a pszicho-tudományok és a szakpolitikák kapcsolatára fókuszálva mutatja be, hogy milyen tényezők befolyásolták az államszocialista Magyarországon a pszichológia alkalmazását vagy negligálását; mikor mi határozta meg a pszichológiai tudás és az ezen alapuló technikák tartalmát, célközönségét, morális igazoló elveit.

Ez a történet arról szól, hogyan alakítja saját társadalmi környezete az ember önmagára vonatkozó tudását. A pszichológia így lehet a társadalmi egyenlőtlenségek felszámolásának innovatív és érzékeny technológiája; a termelés posztfordista rendjét szolgáló, folyamatosan önmaga „megvalósításán” dolgozó szubjektum napi lelki gyakorlata; a nyugati burzsoázia érdekeit szolgáló áltudomány; informális közösségek rejtett hálózata; és talán még sok minden más is – azoknak a kényszereknek és a lehetőségeknek megfelelően, ahogyan adott korban és adott helyen önmagunkkal bännünk kell.

A kötet a könyv második, javított kiadása.

Kovai Melinda Lélektan és politika

